

Molenpraat

Jaargang 12, uitgave 2, december 2010

Hoe het echt zit met molenaar Blonk

In de beschrijving van de molen Windlust van Nootdorp komt al sinds jaar-en-dag de volgende passage voor: "Vanwege de overgang op stoomkracht in 1885 werd de windmolen (Windlust in Delft) overbodig en hij werd afgebroken en verkocht aan de Nootdorpse molenaar Blonk. De eerste steen van de onderbouw werd op 17 augustus 1885 gelegd door het 5½ -jarig zoontje Leendert. Molenaar Blonk heeft niet lang kunnen genieten van zijn bezit. Hij kwam op 36-jarige leeftijd om het leven, nadat zijn paard op hol geslagen was. Hij liet een vrouw en negen kinderen achter."

Maar sinds kort weten we dat in deze passage grove slordigheden zitten! En dat weten we dankzij het speurwerk van de Delftenaar Aart Struijk in het archief van Delft en vooral dankzij het stamboomonderzoek van Elizabeth Losscher in (jawel!) Melbourne, Australië.

Wat zijn de correcte feiten?

Op de plaats waar nu de Windlust staat, moet heel lang een andere korenmolen gestaan hebben en het is zo goed als zeker dat dit een wipmolen was. Het plaatje van een wipmolen dat nu in de Windlust hangt, is hoogstwaarschijnlijk van die molen. Wannéer die wipmolen daar gebouwd is, is niet met zekerheid te zeggen. Het enige jaartal dat gevonden is, is 1705, maar hoe betrouwbaar dat is weten we niet. De eerste vermelding die Aart Struijk van een molenaar in Nootdorp vond, is het overlijden van molenaar Hendrick Jacobsz in 1647.

Betrouwbare gegevens over molenaar Blonk

In 1880 overlijdt de molenaar (van de

Van de voorzitter...

In de prijzen?

Onlangs werden we verrast met de nominatie van de "Stichting Vrienden van de Windlust te Nootdorp" voor de vrijwilligersprijs van de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp reikt jaarlijks de Vrijwilligersprijs uit. Dit jaar voor de negende keer. De prijs ter waarde van € 1.500,- is een blijk van waardering voor de vrijwilligersorganisatie die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de lokale samenleving. De molen Windlust heeft een belangrijke plek in Pijnacker-Nootdorp. Iedereen die van Nootdorp naar Pijnacker gaat (of omgekeerd) ziet de molen. Vaak draaiend, 's avonds mooi verlicht en altijd een vertrouwd en prachtig gezicht. Om de molen in goede staat te houden, te laten draaien en (gratis) open stellen, kunnen we vertrouwen op de inzet van al onze vrijwilligers: molenaars, de onderhouds- en schildersploeg, de schoonmakers, administratie, bezorgers, bestuur en alle anderen die zich van tijd tot tijd inzetten voor de molen. Het zijn al

wipkorenmolen) Quirinus van Vliet, zijn vrouw Neeltje van Steenen verkoopt de wipmolen aan Huibert Blonk. Deze Huibert Blonk werd geboren in 1824. Hij trouwde met Ariaantje de Booij in 1851. Zij kregen 13 kinderen waarvan er 4 zeer jong zijn overleden. Ariaantje stierf in 1875. Huibert hertrouwde met de 39-jarige weduwe Johanna Verhoeff in 1876 en zij kregen nog 2 kinderen, waarvan de 'eerste steenlegger' van de Windlust, Leendert, de jongste was. Huibert kocht de Delftse Windlust in 1885, liet hem afbreken en in Nootdorp weer opbouwen als korenmolen. De oude roeden ('wiekenbalken') die in de Windlust als zoldervloerbalken zijn

deze vrijwilligers die iedereen in Nootdorp en Pijnacker laten genieten van dit unieke en beeldbepalende monument. Alleen al de nominatie voor deze prijs is een prachtige waardering voor het vele werk dat onze vrijwilligers doen, maar nog mooier is natuurlijk het winnen van de prijs. De winnaar van de vrijwilligersprijs wordt voor de helft bepaald door de jury. De andere helft wordt bepaald door middel van een internetpoll. Deze poll staat van 1 tot en met 22 december 2010 op de website: www.vrijwilligerswerkpijnacker-nootdorp.nl. Wie geen internet heeft, kan de bon opsturen die staat bij de interviews met de genomineerden in de Telstar van 1 december jl. De prijswinnaar wordt bekendgemaakt tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente. Deze is op maandag 3 januari 2011 van 19.30 tot 22.30 uur in het Raadhuis, Dorpsstraat 40 in Nootdorp. Alle "Vrienden van de Windlust" dragen al financieel bij (kijkt u ook nog even of u de donatie van 2010 al heeft overgemaakt?) aan het instandhouden en openstellen van de molen. Wellicht kunt u uw waardering voor alle vrijwilligers ook laten blijken door uw stem aan ons te geven!

gebruikt, komen zo goed als zeker van de wipkorenmolen die afgebroken werd. Kort na de bouw van de Windlust overleed Huibert in 1886 in Zegwaard (het huidige Zoetermeer). Zijn oudste kind (uit zijn eerste huwelijk) was toen 33 jaar en zijn jongste kind (uit zijn tweede huwelijk) Leendert was toen 5½ jaar. De weduwe Johanna Verhoeff verkocht de Windlust eind 1886 aan haar stiefzoon Arend Blonk, het tweede kind uit het eerste huwelijk van Huibert. Arend Blonk (1853) trouwde met Maria Notenboom in 1884. Arend overleed in 1898 en zijn vrouw Maria verkocht de molen op 4 januari 1900 aan Arie Voorwinden Verploegh. (TV)

Even voorstellen

Margreet van Swieten

Als kind had ik een hang naar, hoe zal ik het noemen, historisch besef.

Toen mijn ouders (ik was tien of elf, denk ik) naar een dorpje dichtbij de grote stad Den

Haag verhuisden ging ik uiteraard mee...

Vanaf het moment dat ik in Nootdorp woonde vroeg ik me al af hoe het 'land' in mekaar zat.

Er waren veel slootjes daar, veel weilanden, boerderijtjes, tuinderijtjes, hooibergen, ook leuk om in te spelen, kortom - het was allemaal erg anders dan de straten, pleinen en parken die ik tot die tijd kende.

Met vriendinnetjes heb ik heel wat weilanden doorkruist, slootje gesprongen, bij de boer gekeken hoe een veulen geboren werd en ik vond dat vanaf het eerste moment heel vertrouwd. Ik las toen ook alles wat los en vast zat, mijn vader had o.a. 'Het Beste Boek van de Weg, volgens de ANWB'. Een dikke pil met zwart-wit prentjes en vooral het hoofdstuk over molens vond ik erg leuk om vaak te bekijken. Vanaf die tijd ben ik een zelfbenoemd kenner van Wipmolens, Stellingmolens en Bovenkapdraaiers...

Ik kan er niets aan doen, ik vind het gewoon leuk! Het heeft te maken met geschiedenis en met techniek. Ik vind het idee van zo'n oud gebouw, of het nu een watertoren is of een watermolen, een korenmolen of een papierfabriek, gewoon heerlijk! En dan zijn er vaak ook nog veel mensen, bijna altijd vrijwilligers, die ervoor zorgen dat ik deze monumenten nog steeds kan bekijken. Ik wil daar graag mijn steen aan bijdragen.

Ik heb jarenlang gewoond aan de Molenweg, na onze trouwdag in de molen zijn wij donateur geworden van 'onze trouwmolen', dus kregen wij een paar keer per jaar een bulletin in de bus met leuke verhaaltjes, nieuwe feitjes en de laatste keer een oproep voor een vervanging van de huidige PR-man van de stichting 'Vrienden van de Windlust'. Lang over nagedacht (not), dus hier spreekt nu tot u de kersverse PR-mevrouw van Korenmolen Windlust.

Wij nemen afscheid uit het bestuur van...

Aad van der Velden en Tinus Verwijmeren

Na een lange periode van meer dan behoorlijke inzet voor de Windlust hebben T. Verwijmeren en A. v.d. Velden beiden besloten terug te treden uit het bestuur van de stichting, als respectievelijk eerste molenaar en man van o.a. de publiciteit. We hebben beide heren gevraagd tien vragen naar eer ende geweten te beantwoorden.

Je neemt na 12,5 jaar afscheid als bestuurslid van de Stichting Vrienden van de Windlust. Waarom?

Aad: Op het ogenblik gaat het uitstekend met de molen, ook in financieel opzicht. Dat lijkt me een juist moment om het stokje over te dragen. Verder speelt mee dat ik zelf vind dat het tijd is voor vernieuwing, bijvoorbeeld t.a.v. het werven en omgaan van/met de donateurs. En *last but not least*: ik wordt volgende week 76 en dat merk ik best.

Tinus: Ruim 14 jaar geleden ben ik als molenaar op de molen begonnen en ik heb er dus een mooie periode opzitten. In 1997 heb ik al concept-statuten gemaakt voor een molenstichting. En na de oprichting op 28 april 1998 was ik 8 jaar secretaris. Toen Ben van Hagen bereid bleek het secretariaat op zich te nemen, vond het bestuur dat ik als 'eerste molenaar' de molenaars in het bestuur moest blijven vertegenwoordigen. En nu Dick Steeneveld zich bereid heeft verklaard de functie van eerste molenaar op zich te nemen, vind ik dat een goede reden om als bestuurslid te stoppen. Ik hoop wel dat ik het fysiek en mentaal nog een tijd kan volhouden de molen te draaien.

Hoe zou jij je tijd als vriend van de molen willen omschrijven?

Aad: ik heb het als een zeer waardevolle periode ervaren. De collegialiteit in het bestuur is altijd zeer groot geweest, met een prima taakverdeling en samenwerking.

Tinus: Door de opleiding voor het molenaarsdiploma te gaan volgen, verbreedde ik het gebied van mijn nevenactiviteiten op een heel

bijzondere manier. Het is ambachtelijk werk en dat staat in flink contrast met wat ik beroepshalve en in ander vrijwilligerswerk gedaan heb en nog doe. Dus in dat opzicht is het een verrijking geweest. Maar wat ik vooral wil benadrukken is, dat ik door het bezig zijn met de molen zoveel mensen met de meest diverse achtergronden heb ontmoet. Daarbij heb ik ontzettend boeiende gesprekken gevoerd over de meest uitgebreide onderwerpen en ook dat heeft mijn leven verrijkt.

Waarom ben jij je ooit gaan inzetten voor deze molen?

Aad: Vroeger was de molen (én De Vang en het woonhuis) eigendom van de familie De Wolf, goede vrienden van ons al vanaf 1960. Een kleine 15 jaar geleden lieten ze merken dat het onderhoud van de molen hen te zwaar werd. Mijn zoon Meindert heeft toen eens een timmerklusje voor hen gedaan en een jaar later heb ik vrienden opgetrommeld om de stelling en de deuren een schilderbeurt te geven. Tinus was toen al molenaar op de Windlust en tussen ons is toen het idee geboren de spontane schilderbeurt te laten volgen door een stichting die het onderhoud op zich zou kunnen nemen.

Tinus: Ongeveer 20 jaar geleden las ik een artikel over het onderwerp dat zoveel molens in slechte staat geraakten omdat er onvoldoende vrijwilligers waren die zich het ambacht van molenaar eigen wilden maken. Daar dacht ik weer aan toen de Nootdorpse Windlust na de totale restauratie in 1989 weer in prima staat was, maar na enkele jaren niet vaak meer draaide vanwege tijdgebrek van Ted de Wolf, de zoon van de toenmalige eigenaren Koos en Ben de Wolf-van Domburg.

Nog voordat ik mijn diploma had, ben ik al (in strijd met de code in de molenwereld!) zelfstandig de molen gaan draaien. Na een opleidingsperiode van bijna 2 jaar slaagde ik in juni 1997 voor het molenaarsexamen op de molen van Goedereede.

Wat is je leukste herinnering aan de Windlust zelf of aan de mensen er omheen?

Aad: Ongetwijfeld aan de mensen er omheen. Van windmolens had ik geen verstand en hoewel je natuurlijk gedurende die jaren wel het e.e.a. oppikt, is mijn kennis op het gebied van molens nog erg dicht bij nul.

Tinus: De meest indrukwekkende gebeurtenissen die ik daar heb meegemaakt zijn het huwelijk van onze zoon Toon met Karla in 2002 en van onze dochter Janneke met Maarten (op 11 september!) in 2004. Bij die huwelijken was ik namelijk de ambtenaar van de burgerlijke stand en de molenaar. Dat zijn momenten van bijzondere emoties. Dan komen er nog een heleboel bijzondere ontmoetingen en gesprekken bij me op, maar dat wordt te veel om op te noemen.

Wat vind je zo speciaal aan dit Rijksmonument?

Aad: Ooit stonden er, naar ik meen te weten, meer dan 10.000 molens in ons land. Daar van zijn er nog ongeveer 1000 over. Het bijzondere (maar niet unieke) aan onze molen is, is dat hij in prima staat is en geheel maalvaardig. Die maalvaardigheid wordt sedert een jaar ook regelmatig aangetoond.

Tinus: Het bijzondere van de Nootdorpse Windlust vind ik dat zoveel vrijwilligers met hart, ziel, verstand en handen zich inzetten om deze molen in stand te houden. De molen is in prima staat en hij kan bijvoorbeeld nog uitstekend graan malen. Verder staat hij op een prachtige plek; dagelijks zien talloze passanten dit beeldbepalende bouwwerk uit het verleden. In velerlei opzichten een levend monument.

Wat zijn je plannen? Lekker fietsen, vakantie vieren of

eindelijk die nieuwe 'hobby' oppakken?

Aad: Echt nieuwe plannen heb ik niet. Waar ik wel wat meer tijd in ga steken is wat je genealogie zou kunnen noemen. Voorts heb ik sinds jaar en dag een caravan en boot aan De Kaag en daar zal ook wel wat meer tijd in gaan zitten. En voorts help ik een aantal kennissen (van mijn leeftijd of nog ouder) wel eens met hun computerwerk.

Tinus: Vanaf 1 januari 2011 zal ik niet meer de eerste molenaar zijn, maar

Dick Steeneveld. Dat betekent dat Dick bestuurslid wordt als vertegenwoordiger van de molenaars. Ik blijf wel meedraaien in het team van molenaars, maar bepaalde verantwoordelijkheden zal ik niet meer hebben.

Wat heb je 'geleerd' van deze lange tijd 'op de molen'?

Aad: Er wordt tegenwoordig veel gemopperd in onze maatschappij en er zou weinig sociaal gevoel zijn. Rond de molen is dat echter compleet anders. Er is veel interesse voor dit cultuurtechnisch erfgoed, ook bij jongeren, en er is best een goede bereidheid mee te helpen dat erfgoed goed te beheren. Die ervaring heb ik als zeer waardevol ervaren.

Tinus: Wat ik in al die jaren op de molen geleerd heb is, dat het heel waardevol kan zijn als je een hobby oppakt die ver af staat van je eigenlijke beroep. En verder heb ik weer eens ervaren dat je heel veel kunt bereiken als je met een groep gemotiveerde,

'aanpakende' vrijwilligers in een prettige sfeer samenwerkt.

Wat is je favoriete plekje op de molen?

Aad: Super vond (en vind) ik het om af en toe eens een praatje met de dienstdoende molenaar te maken en dan liefst op een van de 'bankjes' buiten, in de zon. Dat blijf ik ook zeker doen.

Tinus: Mijn favoriete plekje op de draaiende molen is op het linker voeghout, naast de penbalk en de hanentree. En als iemand wil weten waar dat is, moet hij mij dat maar eens komen vragen op de molen.

Wil je nog iets kwijt aan je opvolger en wil je hem/haar iets meegeven?

Aad: Ik heb echt een bloedhekel aan oude bestuurders die hun opvolgers maar voor de voeten blijven lopen met ongevraagde meningen en adviezen. Daar hoeft je dus niet bang voor te zijn. Jij gaat het doen, op jouw manier en ik ben er zeker van dat je het anders, maar zeker niet minder zal doen dan ik het deed. **Tinus:** Aan mijn opvolger zou

ik het volgende willen meegeven. "Besef goed dat je met het bezig zijn met deze hobby een belangrijke bijdrage levert aan de instandhouding van een indrukwekkend oud werktuig. Wees ervan overtuigd dat talloze mensen genieten van het beeld van een draaiende molen en vooral ook van het interieur van de molen. Sterkte met het bestuurswerk dat bij de functie van eerste molenaar hoort, want je wordt geen molenaar om bestuurswerk te doen. Anderzijds hoeft een bestuurslid niet met de molen bezig te zijn. Alle vrijwilligers hebben hun specifieke rol bij het 'schrijven' van de geschiedenis van de Nootdorpse Windlust."

Kom je nog eens langs?

Aad: Zie antwoord op vraag 8.

Tinus: Ik zal zo lang mogelijk de molen blijven draaien. Maar ik zal ook regelmatig bij de molen langsgaan als een andere molenaar daar bezig is. Ik heb namelijk gemerkt dat het een heerlijk gevoel geeft op de molen te kunnen kletsen en koffie drinken zonder enige verantwoordelijkheid voor de molen te hebben.

Ter informatie...

Stichting Vrienden van de Windlust te Nootdorp - VWN

Secretariaat

Ribeslaan 3, 2631 HV Nootdorp

Telefoon 015 - 310 87 75

KvK nr. 27172347

Rabobank 13.73.36.020

E-mail: windlust@windlustnootdorp.nl

Website: www.windlustnootdorp.nl

Bestuur

Kees de Koning	Voorzitter
Ben van Hagen	Secretaris
Leo van Winden	Penningmeester
Tinus Verwijmeren/ Dick Steeneveld	Molenaars
Maarten Vink	Technische zaken
Margreet van Swieten	Publiciteit

Wilt u donateur worden?

De molen wordt deels draaiende gehouden door donateurs.

Voor het overmaken van uw jaarlijkse of extra donatie kunt u gebruik maken van de u toegezonden acceptgiro.

Via de bank (bankoverschrijving of elektronisch) overmaken kan natuurlijk ook. (Rabobankrekening 13.73.36.020 t.n.v. Stichting VWN te Nootdorp)

Voor slechts 12 euro per jaar mag u zich 'Vriend van de molen' noemen, een hogere donatie wordt uiteraard zeer op prijs gesteld.

Bedrijfsdonateur worden?

Dat kan uiteraard ook.

En als u daar prijs op stelt kan uw bedrijf dan vermeld worden op www.windlustnootdorp.nl

Verbetering van de molenbiotoop van de Windlust te Nootdorp Nieuwe bedreiging voor molens

Vele tientallen jaren gold dat de grootste bedreiging voor de oude Nederlandse molens was gelegen in het feit dat er onvoldoende financiële mogelijkheden waren om adequaat onderhoud uit te voeren, laat staan omvangrijkere restauraties ter hand te nemen. Met de nu bestaande subsidieregelingen van rijk en provincies is die bedreiging niet verdwenen, maar in veel situaties vormt de financiële situatie niet meer het grootste probleem. Er is bij een groot aantal molens een ander probleem ontstaan en dat probleem moet zelfs als een serieuze bedreiging gezien worden. Er moet dan gedacht worden aan het gegeven dat molens die lang geleden gebouwd werden in een omgeving met onbelemmerde windvang nu door verstedelijking en vooral door het onbezonnen planten van bomen steeds verder beperkt worden in hun mogelijkheden om te draaien. In de molenwereld wordt dan gesproken over een verslechterende 'molenbiotoop'.

Wanneer is de molenbiotoop goed?

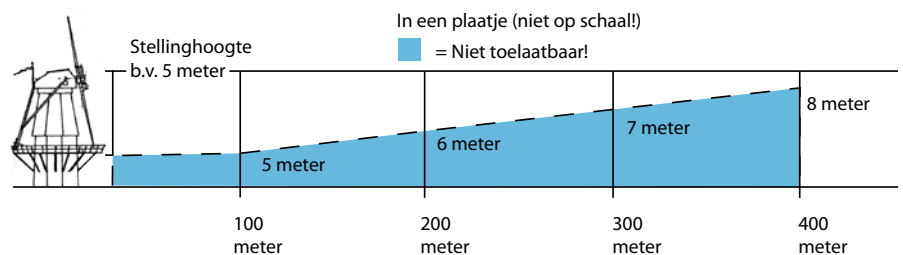
Een algemeen aanvaarde regel voor een goede molenbiotoop is: tot op 100 meter van de molen, mogen geen obstakels (huizen, bomen) zijn die hoger zijn dan de stelling van de molen. Vanaf 100 tot 400 meter mogen de obstakels niet

hoger zijn dan de stellinghoogte plus 1% van de afstand verder dan 100 meter. Op een afstand van bijvoorbeeld 250 meter mogen de obstakels niet hoger zijn dan de stellinghoogte plus 1% van (250 – 100) meter en dat is dus 1,5 meter. En op een afstand van 400 meter mogen er geen obstakels zijn hoger dan de stellinghoogte plus 3 meter.

Molenbiotoop Nootdorpse Windlust

Ook voor de Nootdorpse korenmolen Windlust geldt dat de windvang vanuit een aantal windrichtingen te wensen overlaat of zelfs problematisch is. Waar de obstakels gevormd worden door gebouwen is natuurlijk sprake van een onomkeerbare situatie. Maar in enkele richtingen wordt de windvang belemmerd door bomen en daar zou 'technisch gezien' gemakkelijk wat aan gedaan kunnen worden. Het bestuur van de molenstichting heeft besloten in de komende jaren veel aandacht te schenken aan de problematiek van de molenbiotoop. Wellicht kan in goede samenspraak met de eigenaren van bomen in de buurt van de molen een gedeeltelijke verbetering van de molenbiotoop verwezenlijkt worden. (TV)

Zie ook: www.windlustnootdorp.nl en klik op biotoop voor o.a. foto's.

Kunst aan de muur

Heeft u ook een schilderij van de Windlust aan de muur..?

Dhr. Thomassen sr. heeft dit gezicht op de molen jaren geleden geschilderd. Het hangt nog steeds bij Mevrouw van Koppen (Nootdorp) in huis.

Iets recenter is deze creatie van Joke Koot-Moerings - Nootdorp.

Neem ook eens een kijkje op www.windlustnootdorp.nl voor het laatste nieuws...